

Олга Ларионова

Сътворението на световете

Младите – Макалей, Похенпол, Споришев и Хори Хе – бяха застанали в кръг, с ръце връз раменете на съседа си, и очаквателно гледаха надолу. Анохин стоеше по-настрани, в ъгъла на квадрата, и също гледаше надолу. Инглинг, командирът на отряда, отмерено крачеше около централната група и от чиста солидарност също гледаше надолу – той не усещаше нищо. Фантазират младежите – и толкова.

– Е, и какво?

– Аз съм тъп и невъзприемчив – каза Макалей. – Просто ми е дяволски хубаво.

– Имаш чувството, че покрай тялото ти се плъзгат някакви прохладни струйки... – Похенпол блажено потръпна. – Като аеродинамичен душ. Бликащ нагоре.

– Това е мирис без мирис – поде Хори Хе. – Изпълва душата с аромата на очакването...

– Това, разбира се, е доста вярно – както винаги смутено промълви Веня Споришев. – Но всичко това са странични ефекти. А в основата им лежи много мощно излъчване, не мога да кажа какво, не намирам аналози нито на Земята, нито на други планети... Освен това имам усещането... Кирил Петрович, елате при нас!

Анохин учудено вирна сивеещата си брада и тръгна послушно като робот. Него и Геир Инглинг ги смятаха за старци.

Споришев и Хори Хе се пуснаха и му направиха място.

– Стана по-силно, усещате ли? – тихо каза Веня.

– Командире, елате тук и вие! – викна Макалей.

Геир се промуши под ръцете им и се озова в центъра на кръга. Във въздуха се разля ароматът на цъфтяща вишна.

– Виж ти! – каза Геир. – Кой смяташе, че това е мирис без мирис? Плочата благоухае като градината на японските императори!

– Да изтанцуваме ли едно сиртаки? Условията са налице... – Макалей се разлудя от радост, че нарекоха планетата с неговото име. Земя на Макалей. Като мак и алея. Макова алея.

– Плочата няма нищо общо с това – каза Веня Споришев. – Тук всяко камъче, всяка пукнатинка изпускат лъчения. А на това място сякаш има фонтан, но той е по-надълбоко, под плочата. Може би затова и те са я домъкнали, за да отбележат мястото?...

– Даа – поклати глава командирът, – много бих искал да зная кои са тези „те“ и преди колко века са домъкнали тук тази плоча. Пък защо – това вече не е толкова важно.

Всички мълчаха, защото, естествено, не по-малко от командира

искаха да разберат кой и кога е бил тук и дали изобщо е имало посещение? По-скоро – имало е... толкова привлекателно е всичко в този скоро възникнал мъничък свят, намиращ се някъде в началото на камбрийската ера. Разсъмването тук беше незабравимо – всъщност то продължаваше от изгрев до залез слънце. Розовото светило обагрваше белите скали над морето в пастелни тонове, а съцветията на лилиите едва по обед придобиваха своя снежнобял цвят.

– Блажен е онзи, който стъпи на Земята, когато почва пролетен цъфтеж... – замислено процитира Хори Хе може би себе си, може би някого от класиците. – Само гдето тук сега не е пролет. Аз пресметнах: сега е краят на лятото. Вярно, ни кацнахме в субекваториалната зона и корабният компютър даде средногодишни колебания в температурата в границата между дванайсет и петнайсет градуса, но все пак поведението на тукашната флора ми се струва нетипично...

Обратният път към лагера не беше толкова лесен, както изглеждаше на пръв поглед, така или иначе никой не прояви желание да продължи разговора по пътя. Камъните, причудливо нахвърляни по този стръмен шестстотинметров склон, за две денонощия се бяха покрили с пяна от лилаворозов лишей и истинска мъка бе да се върви по тази пенеста маса, съставена от милиарди миниатюрни нишки и зрънца.

Към средата на склона видяха още две плочи с чужд произход – лишейт упорито ги заобикаляше. И двете плочи бяха пропукани... Макалей само изхъмка – та тях не ги ловеше нито геоложко чукче, нито лазерен резец. Хори, най-лекият и подвижен от всички, ги бе изпреварил и вече шеташе в лилавата сянка, хвърляна от „Харфагър“ – подреждаше масата. Най-сетне и останалите скочиха от последната тераса на равната площадка, избрана за лагеруване, и смъквайки комбинезоните, се стълпиха край ручея. Струята падаше от височината на човешки бой и образуваше естествен душ. Водата беше топла и газирана, подобно на нарзан, а на дъното на малкия улей, който тя бе издълбала през дългите години на непрекъснато падане, голяма зелена жаба лениво мърдаше лапи. От време на време тя отваряше уста и Похенпол твърдеше, че казва „Bon appetit“. От това не следваше, че аборигените вече бяха усвоили френски език – това не беше животно, а комплекс измервателни уреди. Докато жабата беше зелена, водата можеше да се пие; промяната към жълто говореше за това, че става само за технически нужди, а червеният цвят забраняваше дори да се приближават към нея.

Може би всички, освен мълчаливия Анохин, поздравяваха изумрудения индикатор, като съседско куче. Отсъствието на животни на

планетата, особено забележимо при такова обилие от растителност, оказваше влиянието си.

– Докато ние се разхождахме – командирът зае мястото си начело на сгъваемата маса и посегна към чинията със салата, – този пълзящ цветарник се изкатери нагоре с още осемдесет метра. Интересно дали и там, отвъд прохода, всичко цъфти така?

– Ако се съди по снимките – не – вежливо отговори Веня Споришев, като остави за момент чинията. – Разпространението на цветния пласт върви от брега към вътрешността на континента. Не се притеснявайте, последователните снимки се правят автоматично.

– Ти яж, яж – каза командирът. – Най-малко от всичко ме вълнува ботаническата страна. И без това в състава на комплексната експедиция специалисти по растенията ще има повече от необходимото. Точно те ще изяснят всичко. Главното сега е – да не забравим да споменем някой специалист, за който в базата няма и да се сетят. Ето например като с това излъчване. Ще трябва да молим за консултант по психотроника, представям си каква физиономия ще направи Полубояринов.

Геир се сепна – обсъждането на висшето началство в присъствието на редовия състав не влизаше в навигите му. Но всяко разузнаване винаги свършваше така: та нали главното в тяхната професия всъщност беше не самото разузнаване, а изготвянето на схема на бъдещата комплексна експедиция, в която нищо не биваше да се пропусне. Ако поискаш излишни специалисти – Полубояринов ще те изгризе: кадрите не стигат, планетата е безперспективна, а по вина на откривателите са изпратили там цял керван... Ако пропуснеш някого – още по-лошо: след това обезателно ще обявят планетата за извънредно интересна и перспективна, но поради немарливостта на разузнавачите не са могли да изследват всичките ѝ богатства и прелести.

Наистина, след комплексната на планетата пристигат първите заселници и изведнъж предявяват толкова претенции към предшествениците си, че на разузнаването му остава само да свие рамене, защото нажежаването на страстите, водещо до конфликти при усвояване на планетата, обикновено наподобява стартовия пукот на крайцерен звездолет.

Междувременно на масата бе настъпила пауза – Хори се бе забавил със супата...

– Салатата беше превъзходна – отбеляза Кит, – оризът, калмарите и яйцата са от собствените ни запаси. Но откъде взехте този сочен лук?

– Това не е лук – отвърна Хори, – това са листенцата на водната лилия. Ние с Вениамин ги опитахме и ги проверихме с индикатора...

– Надявам се, че е било в обратен ред – строго се намеси командирът. – Добре е все пак, че тук явно няма нито трилобити, нито дори червеи – в противен случай бихме рискували ей така, без предупреждение, да се запознаем с тях, и то отблизо.

Хори Хе се изпъна и отдаде чест със супената лъжица:

– Ест, капитане, няма да се повтори повече, капитане, задължавам се занаят да не храня екипажа с тукашни червеи...

– Свободно – каза Инглинг, – давай супата топчета. Още повече че появата на червеи може да се очаква тук след не по-малко от два милиона години.

– Аз... въз... не искам да излизам с непроверени данни, освен това може и да ми се е сторило... – Споришев мънкаше повече от обикновеното. – Накратко казано, снощи аз наблюдавах група медузи на дълбочина около дванайсет метра. Бяха съвсем малки.

Незабавно последва жива картина: само Хори Хе с чисто азиатско-то си самообладание успя да остави тенджерата със супата на земята, на другите вилиците и лъжиците им изпопадаха от ръцете.

– Огромни дупки, черни и бели! – изрева Похенпол. – Поне камери остави ли?

– Разбира се. И то на различна дълбочина. Дори и резервните...

– Да вървим да измъкнем една-две, сега не ми е до супа! – нареди Инглинг и стана.

– Минутка – вдигна широката си длан Макалей. – Не всички лаври са за Венка. Аз също не исках да се изказвам предварително, но в пробите на почвата като че ли могат да се открият и проследят останки от безгръбначни. Нещо повече: моята скъпа Маковка най-малко два пъти е била заселвана от различни животинки, които след това напълно измирирали.

– Палеокатастрофа ли? – бързо попита Геир и погледна под око скалите с приклекналия върху амортизаторите си „Харфагър“.

– Не е изключено – каза Макалей. – Маковка е особа спокойна, уравновесена и далеч не в първа младост, както изглежда на пръв поглед. Съдейки по всичко, тя би трябвало да си завъди зверилник и да обрасне с трева още преди двеста-триста милиона години.

– Откъде тази точност? – ревниво попита Похенпол.

– Интуиция. Спомняш ли си първата повеля на космическите първооткриватели – „вярвай на интуицията си“? В нашия случай – на моята.

Анохин, който до този момент не бе проронил и дума, вдигна глава, сякаш да каже нещо. Но премисли. Интуицията. Тези момчета твърдо

бяха усвоили и писаните параграфи, и неписаните повели. Иначе не биха били в тактическото разузнаване. Засега не са се опарвали. Да им се говори за това обаче е безполезно. Можеш да ги научиш да си постилат меко и дори доста точно да пресмятат къде. Но да не падат, не можеш ги научи.

– Е, добре, първооткриватели – каза Похенпол, – аз също съм запазил нещо за отчета, исках да го проверя през последните дни поне осем пъти. Господин председателю, лейди и джентълмени, искам да ви уведомя, че тази планета е посещавана от чужденци с неизвестен досега произход, и то нееднократно. Долитали са тук поне два пъти.

– Всички ли се изказаха? – попита командирът. – Анохин, поне ти ми спести някоя изненада, а!... Е, благодаря ти, драги. Сега слушайте: с властта, която ми е дадена по инструкцията, удължавам престоя на Маковата алея с още десет дни. Това е резерв на командването. Но ви моля да спазвате четвъртата повеля!

– Попаднеш ли на някоя планета, събирай информация – отчета ще правиш по време на карантината! – изрева някой от младите.

Изтичаше десетият ден от резерва на командването. Слънцето, оранжево и безгрижно, се скриваше зад обраслите с лалета ниски хребети. Настроението на шестимата, разположили се до самата черта на прибой, беше доста лошо.

– Ние така и не можахме да се разберем – констатира Инглинг и подчинените за пръв път доловиха в гласа му тревога. – Време е да прибираме лагера, да не се туткаме после в тъмнината.

– Цялата работа е, че се боим да назовем нещата със собствените им имена. Колкото и невероятно да е това, което си мисли всеки от нас – то трябва да се каже на глас и решението ще се появи – доста колебливо се обади Похенпол.

– Вземи и се изкажи – измрънка Макалей. – Лично на мен не ми стига речниковият запас. Просто защото ще трябва да се признае една нелепост.

– Добре – каза Споришев, – макар че, честно казано, аз не разбирам какво особено има във всичко това. На Радзивил е бивало и по-трудно. И лично мен нищо не ме плаши, просто зная, че съм длъжен да събирам информация, но да не се опитвам да я тълкувам...

– Аха – радостно възкликна Макалей, – втората повеля на космическия първооткривател: вярвай на интуицията си, но не прави изводи – независимо от всичко базата ще има собствено мнение.

– Точно така! Разбирате ли, Геир – Веня стана и закричи по

обсипания с бели луковични венчелистчета чакъл, – за съжаление твърде дълго са ни учили да събираме факти, сведения, веществени доказателства... Ние знаехме, че при всеки отделен случай базата ще вземе нужното решение вместо нас. А сега... Ние долетяхме на абсолютно безжизнена планета и на осемнайсетия ден вече има живот. До момента на старта можете да се полюбувате – цели плантации с цветя.

– Но нали преди ние да долетим, този живот не е съществувал – смутено прошепна Хори Хе.

– Този – да – съгласи се Споришев. – Можем да кажем, че тук е съществувал живот, но той не е бил в явно, а в зародишно състояние. Колкото и да са приблизителни получените през тези десет дни оценки, ние сме длъжни да се съгласим с факта, че всяко възникване или, ако щете, възраждане на живота върху Земята на Макалей съвпада с пребиваването на разумни същества там.

– Не съм очаквал такава категоричност от Споришев! – прихна Кит. – Че какво, да не би пришълците да сеят спори? Това не е ли теорията за спазматичната панспермия?

– Е, не мога да ти отговоря за всички пришълци, но лично аз нищо не съм посявал!

– Не се вълнувай, Мак, в това отношение ти си извън подозрение. Става дума дори не за първично възникване на живота. Кое точно го е предизвикало – ще разберат ония от комплексната... а може и да не разберат. За мен проблемът е, че дори и за най-елементарното съществуване и развитие на живота тук е необходимо присъствието на разум. Ако щете в качеството на катализатор. Не намирам друго сравнение.

Инглинг се хвана за главата в прекия смисъл на думата:

– Вениамине, ти представяш ли си как ще кажа всичко това пред Полубояринов?

– Е, командире, ако туй ти е болката, аз мога и сам...

Анохин се изправи. Той беше с една глава по-висок от когото и да е от разузнавачите.

– Геир – каза той, – какъв ти Полубояринов? Какъв доклад? Нима не разбра, че ние просто нямаме право да отлетим оттука?

Настъпи тишина. Изтласканият от вълните на брега голям бял клон с крехки алабастрови цветчета зашумоля по чакъла. След около два часа той щеше да се вкорени и подобно на всички филизи, измъкнали се от морето на сушата, щеше да порозовее; а на другия ден, до момента на старта, гъвките му клони, подобни на камшици, щяха да се изкатерят върху платото и можеха да достигнат стабилизаторите на „Харфагър“.

– Кириле – отвърна командирът, – ти не си новак. Няма защо да ти обяснявам, че „Харфагър“ не може да остане тук, докато пристигнат хората от комплексната. Няма да ни стигнат запасите. Дори не става дума за това, че базата никога не ще позволи. Ако бяхме открили хуманоиди или беше станала авария... Но в последния случай нас щяха да ни вземат и толкова. При този вариант няма за какво да се борим.

– Че то изобщо няма за какво да се борим! Вие се връщате по обичайния ред и пак така обикновено и без припряност, която ще доведе само до конфузии, изпращате комплексната. Доколкото зная, тя може да пристигне тук след около седем-осем месеца. А толкова време аз мога да издържа. Само за мен запасите ще стигнат.

– Тоест как така за вас?... – възмути се Споришев. – Аз съм биологът на експедицията...

– Ванечка, за какво им е на тези лотоси вашата специализация?

– Е, нека не съм аз, но защо пък вие?

Геир и Кирил се спогледаха.

– Работата е там – каза Анохин, – че аз мога да бъда сам.

Той за малко не добави: „Вече имам известен опит...“

– Анохин е специалист по далечната връзка – сухо каза командирът, сякаш Кирил не стоеше до него. – В дадената ситуация, изглежда, точно това ще е решаващо.

Кирил се завъртя на токове, скръсти ръце отзад и се загледа в подаващите се от водата бели, сякаш покрити със скреж скали. Той смяташе общия разговор за безполезен, а Геир се изказа съвсем определено. Какво пък, дори Инглинг да не беше най-добрият командир от разузнаваческия флот като легендарния Ричин, поне беше надежден приятел. Всъщност той дори не знаеше кое тласна Кирил тъй изведнъж към този доброволен подвиг. Въобще нищо не знаеше, освен че тогава, преди десет години, на Кирил му беше много зле. Тогава смятаха Анохин за новак, но Геир го измъкваше не само защото беше негов командир. Още тогава между тях съществуваше онова голямото, неназовимото, защото понятието „дружба“ е недопустимо широко. И голямото се състоеше не в това да знаеш, а да разбираш.

В дълбините на вечерната вода, извивайки се като лента, премина змиеподобно тяло. Кирил се огледа – никой освен него не гледаше към водата.

За всеки случай премълча.

Той се събуди, обърна глава и погледна календара: бяха изминали шест месеца и единадесет дни от неговата робинзониада. Будеше се с изгрева, лягаше си с последния слънчев лъч. Стана от само себе си, влезе в ритъма естествено и без да се замисля – сигурно и цветята не се замислят кога да отворят и да затварят своите венчелистчета. Между другото това се отнасяше за земните цветя; от известно време на Кирил започна да му се струва, че местните могат и да се позамислят.

Но да отбелязва преживените дни – това бе единственото, което не се удаваше на Кирил. И ако навреме не бе обърнал календара на автоматично броене, отдавна щеше да обърка дните.

Без да се облича, той излезе от къщичката си, набра гъби, хвърли ги във фуниевидния отвор на автоматичната печка. Докато тя, ръмжейки, се занимаваше с гъбите, той хукна към малкия си стадион, като си мислеше, че пролетните дъждове бяха отнесли голяма част от пясъка, който бе домъкнал от плажа тук, на платото (тъй като Кирил не разполагаше с нито един, дори и най-калпав кибер, трябваше да носи всичко на гръб).

Стадионът беше зает от слънчева светлина. Кирил не че не обичаше слънцето, но предпочиташе да стои на сянка и сякаш, досетили се за това, триметровите цветя – нито макове, нито лалета, които растяха покрай малобройните пътечки, преплетоха върховете си и образуваха покрити алеи, а над любимата пейка на Кирил израсна цял балдахин, широк около четири метра. И това чудо на света съвсем не беше изключение: преди три дни от скалата, от която шуртеше питейната вода, увисна много дебело стъбло със зелена „бомба“ в края. Предния ден бомбата се пръсна, разпръсквайки на всички страни портокалов сок, и за някакъв си час и половина опъна шестметрова бледолилава тента.

Кирил скочи по навик върху гимнастическата греда. Още в детски-те си години имаше проблеми с равновесието и тук, в самотата, най-сетне можеше да навакса изпуснатото. Той се завъртя няколко пъти, отбелязвайки с удоволствие, че валсира по тясната повърхност без всякаква предпазливост, и изведнъж погледът му се спря върху площадката, която се откриваше от тази неголяма височина.

Няколко сребристи плочи, вместо да си лежат спокойно върху старателно изравнената земя, бяха застанали ребром.

Безредие! Кирил скочи от гредата, стигна до площадката, промъквайки се между цветните стъбла, които приличаха повече на стволове на млади дървета. Обезпокоените плочи бяха приповдигнати от някакви странни кафеникаволилави извити стъбла, всяко от които завършваше с буйна сива метличка. Трябваше доста да са силни, за да поставят

ребром тежките радиатори, още повече че нито едно от новите стъбла не се бе прекършило поне.

Кирил изтича в бараката за лопата (налагаше се всичко да върши сам). После внимателно размести плочите, изкопа винтообразните стъбла, отнесе ги на двайсетина крачки и пак така грижливо ги посади в пригответените дупки. Два-три подобни урока стигаха за всички макове и лалета, за да се научат повече да не се прихващат нито на стадиона, нито в околностите на надуваемата къщичка. Кирил предпочиташе да не се замисля как го правят.

Той пробяга петстотин метра, изкъпа се и леко се заизкачва по стръмнината. Вдъхна аромата на прясно изпечените гъби, отби се до кухненския отсек и се вцепени: тиганът се бе търкулнал встрани, а сосът течеше по пода.

Първата мисъл на Кирил бе да надникне под масата и леглото – дали пък там не се е скрило някое любопитно, а може би и опасно същество. После се сепна, тръсна глава и се успокои: естествено, че няма никой, да не би десантната къщичка да е някоя колиба в тайгата, където всеки може да надникне. Сега прозорците и вратите пропускат само него: нито едно живо същество, дори муха, не ще попадне тук, силовият удар ще я отхвърли.

А пълзящо растение?

Дали е предвидено такова нахлуване? Точно това той не знаеше – по-точно, беше го забравил и трябваше да надникне в инструкцията. Притискайки предпазливо гръб към стената, той напипа пластмасовия том на лавицата и започна трескаво и безсмислено да го прелиства – все пак откак се бе отдал на доброволно уединение, за пръв път се занимаваше с подобна работа. Непроницаемост на стените и преградите... Антисеизмичност... Настройване на входния вентил...

Той спокойно въздъхна. И защо се изплаши толкова? Длъжен беше да помни – ни звяр, ни птица, ни камък, ни тревица.

Неговият дом е неговата крепост. И то каква!

Е, пък с онова, което е навън, все някак ще се разбере. Вече половин година трупа опит.

И без да се страхува, той излезе от къщичката и приближи към кухненския ъгъл. Така си беше, под настилката косо стърчеше спиралата на новопоявило се растително чудовище. Естествено, не бе успяло да пробие пода на кухненския отсек, но ударът е разтърсил печката. Така че от закуската му не е останало нищо. А всъщност защо се учудва?

Шест месеца той живя в тази градина блажено и безгрижно. При

пълно сливане на душите, ако може да се изрази така – неговата и на всички тези лилиелистни и лотосоцветни. Макар че след случилото се преди десетина години би трябвало вместо душа да му е останало само пепелище. Всичко, което се бе случило по-късно, минаваше някак покрай него. Така заставаше пред комисиите, летеше, настройваше, общуваше, приемаше, предаваше, а когато особено им потръгнеше и се натъкнеха на хуманоидна цивилизация – връщаше се към професията си на преводач. Той правеше всичко, което се изискваше от него, но не повече.

Изглежда, страшното напрежение, в което прекара най-ужасната година от живота си, му бе отнело всички душевни сили за десет години напред.

Ето и тук, преди половин година, той безучастно слушаше споровете, пропускайки покрай ушите си хипотезите, докато в съзнанието му изведнъж неканено се втурна нещо предишно, болезнено отекващо с отминалата болка. Изчезването на живота, отсъствието на човека – това бе изясна измислица, която преминаваше покрай ума и сърцето му.

А виж, неизбежното умиране не беше вече нещо странично. То беше сякаш вътре в него, скрито и пронизващо, като стар шип, проникнал в слънчевия сплит.

Точно тогава каза на Геир: „Та ние не можем да отлетим, нима не разбираш?“

Оттогава той заживя спокойно и просто, в онова естествено съгласие с шумолящата, но безгласна зеленина, в което може би само пещерният човек е живял. Той не береше нищо освен гъбите, а ягодите само се търкулваха в краката му. Всеки пръв цвят, изникнал като палаво кутре на неподходящо място, той изкопаваше и пренасяше на безопасно разстояние. Щом му се стореше, че някое е почнало да вехне и слабее, той тутакси се захващаше да го полива, без да се замисля дали причината е в недостига на вода. Но цветето – ако можем да наречем така тричетириметровата сопа – мигновено оживяваше и в трепета и плавните извивки на листата му имаше нещо ласкаво, като умилкващо се куче. Това, че листата се протягат към него, а стъблото едва не се свежда до земята, никак не учудваше Кирил.

Но какво се бе случило сега? Някакви заврънкулки се бяха разбунтували, какво толкова страшно е станало? Растенията са пораснали – не всяко поотделно, а всички заедно, като колектив; започваше периодът на самостоятелността. Така порасналото куче рано или късно съдира любимите чехли на стопанина си.

Кирил за втори път донесе лопата и внимателно подкопа ъгъла на собствената си къща, извади вироглавеца. Ако урокът, даден на един индивид, някак достига до целия клан, този индивид трябва да се накаже. Ето, ще взема да се кача на онази камениста площадка, където растат само магарешки тръни, и ще посадя там споменатия индивид – да се научи да не ти събаря закуската на пода. Тази мисъл се понрави на Кирил и той се закатери по склона към площадката, като се опираше на лопатата и притискаше към себе си студеното, жилаво стебло. Ако не беше пелиновата метличка, чуждопланетното цвете най-много би приличало на гигантски тирбушон. Вероятно силата на растежа му е такава, че ако експедиционната къща не бе защитена от всички страни със силово поле, тази завъртяна чудесия направо би продънила пода.

Кирил трябваше да изкопае дупка, после да докара хубава пръст, сетне да направи первазче, та дъждовната вода да не се стича направо по корнизата – това му отне час и половина. Анохин се изправи и погледна отгоре към сребристия покрив на своя котедж, както с уважение го наричаше, и му прилоша: на десетина крачки от входа, високо над гьсталака от млади лотоси, пускаше листа оранжев гигант. Шумно „примлясквайки“ се разтваряха многоетажните „венчелистчета“, всяко от които би могло да осигури с ветрилна площ неголяма каравела. Малиновите жилки се напругаха, поемайки върху себе си тежестта на яркочервената грамада, а черният потръпващ плодник се целеше в зенита, подобно на копиеобразна антена. С размерите си и с някаква одухотворена чувствителност това цвете наистина наподобяваше антена на радиотелескоп.

Кирил се вслуша в гласа на собствената си интуиция, както препоръчваха неписаните повели. Вярно, приятно е – сякаш деца растат... и все пак отвътре зрее тревога. Нямахме я, когато цветята доверчиво се навеждаха към него – голяма работа, и при земните растения може да се наблюдава способност за придвижване. Но когато става както сега – започваш със завист да си спомняш за чешира, който расте едва-едва.

Долу нещо пукна и Кирил съзря второ платно с цвят на праскова, разперило се до стадиона. Третото се лилавееше над метеоплощадката, където всекидневно му се налагаше да работи. Чудесно... Наближават горецините и във всеки ъгъл ще му е осигурена прохладна сянка.

Само че не му е ясно защо нито по-нататък по брега, нито край покритите с лишеи склонове не се вижда нищо подобно.

Той скочи от терасата, върху която сега самотно стърчеше заточеният „тирбушон“, погледна към розовото слънчице и отбеляза, че става

доста топло за ранна пролет. Ще трябва да отиде до морето да се топне. Наистина, ако тръгне направо, ще трябва да се промъква през гъсталаците, но нали няма да му е за пръв път. С леки крачки той дотича до първите не много високи – колкото боя му – цветя и изведнъж тесните восъчни чашчици едновременно се обърнаха към него и заплашително затракаха с твърдите си листенца, досущ като щъркели.

– Вие какво, полудяхте ли? – викна Кирил, отстъпи назад и прикри с лакът лицето си.

„Показват си характера“, помисли си той и му се стори, че вече започва да разбира защо всички предишни посетители на Маковата алея рано или късно са изоставяли тази райска градина. Ако и нататък върви така, ще трябва да се премести в планините, които се синееят на около пет километра от морето – засега там има само лишеи. Виж ги ти, израсли колкото космодрумна антена, а ум нямат за пет пари.

Той се върна при своя ручей, където неспокойно мърдаше кафеникавата жаба, стъпи на пътеката, посипана с донесен от морето чакъл – тук имаше само глуповати макове. Вдигна глава, учудвайки се на внезапния им растеж, и не забеляза веднага, че краката му вече стъпват не по камъчета, а по нещо еластично. Погледна надолу – пътечката беше покрита с тесен лист, наподобяващ бананов, чиито краища хищно затрепериха, сякаш се канеха да се свият на тръбичка и да затворят вътре човешкото тяло. Кирил понечи да се втурне напред, но краката му затънаха в лепкава зелена маса; единственият изход бе да се стегне и със силен тласък да се изтърколи напред; тялото му го направи, преди мозъкът да го обмисли и Кирил излетя от вече затварящата се маса като грахово зърно от шушулка.

Той се обърна и се понесе напред със скоростта на спринтьор – скочи на площадката до къщичката, сияещ от радост, че тя не е обрасла с лекомислени макозубри и лалезаври.

Впрочем... да, един все пак бе покарал.

До самия праг стърчеше новородена малка жълта перуника, която едва стигаше до коляното на Кирил. Явно още не беше свикнала с белия свят – силно се прозяваше, отмятайки назад нежната си главица, и навеждаше широкото си брадата съцветие. Колкото и да бързаше, Кирил не издържа и приклепна – няма нищо по-забавно и мило от едно прозяващо се или кихащо новородено.

– Дупки небесни, черни и бели – каза той, – нима и ти ще пораснеш само за да ме излапаш?

Жълтата уста зина отново, Кирил не се стърпя и пхна пръста си.

Перуниката веднага изплю този пръст, бързо затръска репейчетата на страничните си съцветия и беззвучно кихна, разпръсквайки медена слюнка. Стебълцето на цветето рязко се изви назад, пружинира, бледите листенца мигновено се събраха в щипка и преди Кирил да успее да отдръпне ръката си, перуниката го клъвна по дланта не силно, но някак обидно.

– Глупаче си ти, глупаче – раздражено каза Кирил.

Обратният път към извора и планините беше затворен. Кирил влезе в къщата, грабна раницата, наблъска в нея няколко хранителни пакета, кислородна маска, радиофар, микропалатка. Включи радиостанцията и изпрати съобщението: „Бях нападнат от хищни растения. Премествам базата на изток, на шест километра от лагера, при чистите скали. Пратете кораб.“ (Той включи към апарата запасите от енергия и изпрати аларм-сигнал.) Тази връзка съществуваше за най-крайни случаи и Кирил справедливо се страхуваше не толкова заради себе си, колкото за момчетата от комплексната, които скоро щяха да кацнат с обяснимо безгрижие. Да предположим, че наистина го изядат – кой ще предушреди тогава цялата експедиция? Бедата беше и там, че събирайки цялата резервна мощност, той можеше да изпрати такъв сигнал и сигналът щеше да бъде приет от всички аварийни спътници на дадената зона, но не беше по силите му да получи отговора – нужна бе свръхмощна антена, каквато екипажът на „Харфагър“ не можеше да инсталира. Значи ще трябва да се крие някъде в пещерите, да дъвче концентрати, да ги пие с морска вода и да чака.

Той пхна в колана си десинтора за непрекъсната стрелба, изчака малко и разтвори входната врата. Един скок и вече е на пътеката, която води към стадиона.

Едва ли го очакват тук, защото веднага след стадиона започва стръмнина към морето и съгласно логиката, Кирил няма какво да прави там. Само да не го хванат на пътеката. Той препускаше между редицата от гладки и мъхнати стебла и нямаше време, нито желание да разгледа какво е това което се мярка помежду им – нещо подобно на дебела, многопластова розозка. Никой не му пречеше и той си повтаряше наум в ритъма на дишането – да се изплъзна, да се изплъзна...

Вдигна глава, подчинил се на отново придошлата вълна, и видя онова. Ако всички растения на Маковата алея досега имаха определена и дори подозрителна прилика със земните, то розовото образувание, нито облак, нито аеростат, полюшващо се над стадиона на тънко краче, въобще на нищо не приличаше. Люлее си се спокойно и не възнамерява

никого да напада. Да става каквото ще...

Кирил влетя в стадиона, придържайки се към лявата страна, засили се, поглеждайки нагоре, и в същия миг, когато вече бе изминал половината разстояние, гъбата-пърхутка апатично рече „пуфф“ и пръсна цял облак от проблясващи леки спори. Те се завъртяха и западаха като снежинки и докато падаха, на всяка и порастваше почти невидима нишководна опашчица. Кирил се връза в този облак като в паяжина, лепкавите нишки покриха лицето, обвиха ръцете и краката му, при всяко вдихване се стремяха да проникнат в гърлото и носа му. Той безнадеждно размахва ръце, опита се да смъкне от себе си тази лепкава мръсотия и най-вече да освободи краката си – тогава някакъв мек, но силен тласък го събори на земята. Цял сноп дебели като парашутни въжета влакна оплетоха стъпалата му и със спазматични тласъци го вмъкнаха обратно в покрития коридор на пътечката. При всеки тласък Кирил се преместваше с метър и половина-два и ако не беше раницата, гърбът му щеше да е одран.

Той избра подходящ момент, отблъсна се с лакти от земята, измъкна от колана си десинтора, смени фокусирувката на най-тесен лъч и изгори спъващите движения му летящи нишки, на места заедно с дрехата. Скочи на крака. Обратният път през откритото пространство на стадиона беше отрязан – сивкавоалената пърхутка се полюшваше, ловко се прицелваше и сееше редките искрици на спорите. Да се втурне да заобикаля през гората на цветните гъсталаци, беше нелепо – ще го хванат. Да пробие коридор – опасно, може да не му стигне зареденият пълнител – и тогава ще се озове сред хищниците. Значи – обратно в къщичката. Друг избор няма.

Той хукна по пътечката, като за по-сигурно въртеше пред себе си непрекъснат лъч. Обаче никой не го спираше. Пред самата къща той изключи десинтора. Над него увисна грамадата на червеното плато, хвърлящо огнена сянка, но той успя да прескочи прага и да тръшне вратата след себе си.

Отначало пълна херметизация, автономно кондициониране, след това радиостанцията... След втория аларм сигнал няма да се туткат с подготовката на спасителната група – ще изпратят автоматичен скутер. А на него повече не му и трябва. На третия ден ще включи фарчето и ще му остане да чака към четирийсет и осем часа, не повече. Толкова ще може да издържи на пълна автономия без усилия. Ненапразно така лесно го оставиха сам – сега спасяването на алпийската аматьорска група някъде след Хималаите, като се имат предвид земните ограничения и трудности, понякога е по-проблематично от свалянето на един

неудачник от чужда планета или спътник. Разбира се, ако е в усвоената зона на отдалеченост.

Той провери още веднъж дали са взети всички предпазни мерки и внезапно усети еластичен удар по пода – там с мощни тласъци се промъкваше „тирбушон“. Е, няма да успееш, помисли си Кирил.

Къщичката се тресеше, подхвърляна от честите удари – вече на няколко пъти пробиваха пода. Кирил се изгърколи в ъгъла, успя да погледне през прозореца и успя да съобрази, че убежището му вече е откъснато от земята и издигнато на отвесни колони колкото човешки бой. Дали не се канят да го повдигнат и хвърлят, както правят маймуните, за да се докопат до сърцевината на вкусен орех? Няма що, весела перспектива, дори като се има предвид еластичността на конструкцията... Вярно, възнасят го. При това с пилотична скорост. Ама че жизнен потенциал имат тези спираловидни тояги, така могат да го хвърлят... все едно от Исакиевския събор...

Ослепителната светкавица, която го накара да се дръпне от прозореца, за мигове от секундата го озадачи, но в следващия момент той разбра, че се бе плашил не от това, от което трябваше да се плаши. Силовият кабел, който съединяваше къщичката със системата от батерии... Ето за какво не бе помислил. А и да бе помислил – какво можеше да направи?

Сега разполагаше само с тази от акумулаторите. Ако изключи всичко, дори кондиционера, запасите за поддържане на силовото поле ще му стигнат... дори и компютър не можеш да включиш. Наистина, може временно да свали защитата на тавана, ще трябва да остави молекулна проникваемост на прозорците, иначе ще вземе да се задуши. Виж, за друг алармсигнал и дума не може да става. Лошо. Само едно го радва – изплашени от възникналото електрическо изпразване, стълбовете бяха спрели да растат. До земята има към пет метра, бива си го това наколно жилище... Даже къщичката няма къде да падне – долу всичко е обрасло с плътна стена от колове, през която със съсък и свистене се плъзгат синьо-зелени лиани, сплитайки се в гигантски жилав тюфлек. Ако продължават така, те чисто и просто ще се смачкат от собствената си тежест.

А новороденото глупаче сигурно вече са го стъпкали.

Той малко се учуди на спокойствието, с което мозъкът му отбелязваше безизходността на положението. Всъщност какво ли друго му оставаше освен спокойствието? Да отвори вратата и да стреля, докато свършат пълнителите? Нима можеш да се промъкнеш през тези

джунгли! Ех, лаленца канибалчета, та аз целият и за една хапка няма да ви стигна! Напразно стърчите тук само да ви се отваря апетитът. Така е, когато сивото вещество не достига...

Той се дръпна от прозореца, прислони се до обърнатата маса. Да, да седиш ей така, да скучаеш, докато чакаш да те измъкнат оттук като охлюв от черупка, не е работа. Добре би било да остави бележка на Геир, но нали не може да включи диктофона... Всъщност защо му е диктофон? Тук някъде имаше един стар хубав молив. И руло перфолента. Защо ли хартията е розова? Ах, да, слънцето прониква през листото-, ветрило“ – добре че поне не е горещо. Та така: „Геир, приятелю! Пиша ти не толкова за да си запълня времето, а за да не се чувстваш ти виновен. И преди съм имал желание да ти кажа откровено няколко думи, но някак се бях отучил надълго и нашироко да изразявам мислите си. Най-малкото устно. Така че, ако сега ми позволят обстоятелствата, ще пропиляя сигурно повече думи, отколкото бих казал д края на живота си, ако всичко бе свършило горе-долу благополучно...“

Кирил се наведе към прозореца – алената сянка се съгъстваше, макар слънцето да се бе вдигнало високо. Значи кашалотовата уста се приближава. Не бързай, миличка, не става всичко наведнъж. Пък хартията може да се пхне под масата – когато акумулаторите се изтощят, вероятно ще смачкат къщичката и писмото че оцелее.

„Та така, Геир, за нищо не те виня – като почнем от момента, в който ме принами в космоса; ти всъщност само ми предложи, а си решавах аз. Не съм бил чак толкова пале, та да не мога да преценя цялата дълбочина на собствената си непригодност. Макар че едва сега я осъзнах докрай.

Работата е там, че на Земята в повечето случаи обстоятелствата решават вместо човека. Докато тук е нужна интуицията. Точно така, онази същата, която в нашите повели стои на първо място. Но интуицията трябва да има едно задължително качество – адекватност. В противен случай тя се и нарича другояче: каприз, измислица, блян... Моята интуиция винаги ме е подвеждала. Ето дори сега: под мен са се събрали хищни чудовища, не мисли, че са някакви зверогущери или мягамравки – не, невинни на пръв поглед цветчета. И хиляди на брой. Мисля си, че ще ме излапат, тъй като вече се опитаха. Ако, разбира се, скутерът не дойде навреме.

А на мен въпреки всичко ми е жал за тях – та те едно друго се мачкат и осакатяват. Особено пък малките. През тази половин година някак свикнах да ги мисля за безгласни животни. Това никак не е смешно, ако

сега погледнеш от прозореца надолу...

Ти изобщо не си виновен за това, че преди десет години ме натика в онзи спътник – спомняш ли си, на една светлинна от Земята? Всичко, което бях забъркал там, беше сътворено изключително от моите ръце, по-точно от моя ум. Ти не знаеш за това, пък и никой не знае, дори сега аз няма нищо да ти обяснявам, но, повярвай ми, направих нещо чудовищно. Непостижимо от гледна точка на здравия разум. А оцелях само защото имах някакво странно – може би интуитивно? – усещане, че съм длъжен... да изкупя вината си... Да забравя? Това е смешно. Не зная, Геир, не намирам думи и се боя не че ще те излъжа – а че ще ти създам невярна представа за онази история.

Накратко, бях длъжен да направя нещо. Прекарах десет години като в летаргия – онова не идваше, не се случваше. Докато не се напъхах-ме тук, на Маковка. Помниш ли с какво рядко срещано еднородие ние създадохме красивата легенда – че за съществуването на този свят е необходимо присъствието на човек? Не зная за теб, но аз и повярвах от първия момент, и то не само защото красотата е почти неопровержим аргумент.

Работата е там, че онова мое престъпление тогава, преди десет години, се състоеше, ако мога така да се изразя, в унищожаване на любовта. И сега аз можех да се отплатя със същата монета. На кого? Сигурно на вселената. А ти, моля те, ми прости за високопарния стил.

Аз бях почти щастлив, Геир, защото обикнах този свят и той ми отвърщаше със същото. Подобно на средновековен философ, повярвах, че моята любов се превръща в жизнена сила, която подхранва моите подопечни. Доказателството беше налице – никъде наоколо не видях такъв буен и радостен цъфтеж. И то през зимата!

В какви гъсталаци само ме натика интуицията, а?

А сега, ако успея, ще ти кажа как всъщност стоят нещата. Спомняш ли си, че Веня все се мъчеше да улови някакво живително излъчване? Ние само отбелязахме, че го има, макар нито един уред да не го регистрира. И го забравихме.

Вероятно не хуманоиди, а тъкмо това излъчване е необходимо за съществуването на живота. А ние и онези преди нас само сме го включвали, подбуждали. Сами по себе си на всички тези цветя ние им трябваме колкото статуята на Венера Милоска. А че покрай мен са растели побуйно, това доказва наличието на взаимодействие между засега изученото излъчване и някое от многочислените полета, създавани от човешкия организъм.

Дечицата пораснаха и като на поотраснали тигърчета им се «приисча месце». Всичко е просто, действува законът на борбата за съществуване и няма никакви абстрактни закони за всеобща любов. Като свършат с мен, ще се изхрускат взаимно. Ето, виждаш ли колко е просто, когато вместо лошата интуиция задействуваш макар и не блестящия, но абсолютно здрав смисъл.

Зная, че скутерът идва – може би вече се е гмурнал в подпространството, но той е далеч, а този рижав кашалот е съвсем наблизко. Цветната му чашка е толкова голяма, че цялата ми къщичка ще побере. Сега ще погледна през задния прозорец. Така си е. В стаята всичко е от червено по-червено, крилата на венчелистчетата се затварят. Огромна черна колба – тичинката – ме гледа в гръб. Щом се изтощат акумулаторите, тя ще пробие прозореца. Интуицията ми го подсказва. Само че какво мирише така? Скъсал се е пликът с подправките. Не... Геир! Миришът, Геир...“

Листцата на гигантския мак се затвориха като половинки на алена тридактна, но човекът, защитен от тази крехка и кратковременна кутийка като десантната къщичка, вече нищо не чуваше.

Той не чу и онова, което се случи само няколко часа по-късно.

Събуди се от биещото право в лицето му слънце. Изправи се, подпирайки бучащата си глава. Отиде до прозореца – подът под краката му пружинираше, сякаш къщата потъваше в блато. Вратата на входния коридор се полюляваше, акумулаторите бяха на нулата. С пълно безразличие Кирил погледна навън – и се ужаси.

Отдолу имаше мъртво бунце от растения. Къщичката стоеше върху някакви сивокафяви увехнали дрипи, под които се виждаха полегналите вити стволоче.

Той отмести поглед – на около петдесет метра се издигаше верига от пряснооткъртена антрацитна скална маса, тук-там избликваха фонтанчета гореща пара. Въздухът беше пращен, миришеше на отминала опасност.

Той избърза към вратата и замря на прага: местността се бе преоборила до неузнаваемост. Покритите с лишей лилави склонове бяха набраздени от чудовищни разседи, а върхът на близката планина, от която бликаше изворът, се бе разцепил на две, откривайки блестяща от сталактити пещера. Пагубните стъпала на разседите слизаха до морето и се редуваха с пукнатините на вече изронените по краищата каньони. Също такава пукнатина, широка към пет метра, се извиваше под самата

къщичка и ако не беше гъстата мрежа от преплетени растения, тя щеше да се стовари в пропастта. Но те се бяха събрали тук, бяха допълзели от цялото плато, за да предпазят него, единствения, както мравките и пчелите опазват своята царица – на всяка цена, и сега умираха с подсечени корени и прекършени стъбла.

А писмото до Геир?... Убеден в тяхната кръвожадност, той им приписваше сатанинската борба за парче месо, а през това време те са плели последните етажи на своя гениален амортизатор, без ни най-малко да се тревожат, че след няколко часа ще станат на каша.

Господи, какъв срам...

Високо горе, в зенита, се чу остро свистене. През облаците прах, неуспели да се слегнат след отминалото земетресение, не можеше да се види какво е – скутер, пилотиран от автомат, или крайцерът с момчетата от комплексната. Трябва веднага да стреля с ракета, навсякъде зеят пукнатини, а и прекъснатият проводник е под напрежение... Но първо – писмото.

Той напипа под масата рулото перфолента, откъсна изписаната част, трескаво започна да я къса на парчета, но се вглеждаше все пак – кой ли е благоволил да ни посети.

Скутерът... Браво на момчетата от аварийната група, почти не закъсняха. Кирил отново излезе на прага, за да вижда по-добре как досами чертата на приборя каца стройното и пъргаво корабче, пръскайки пясък и вода.

Двигателите се изключиха, сирената изсвири подканващо – отвратително мъртъв бряг. Кирил се мръщеше и чакаше кога ще и омръзне и тя ще се изключи, продължаваше да къса писмото си, а хартиените късчета падаха надолу в кашата от листа и цветчета и веднага изчезваха.

КРАЙ

© Олга Ларионова
© 1988 Валя Димитрова, превод от руски

Олга Ларионова
Сотворение миров

Източник: <http://sfbg.us>

Публикация:

ЗНАЦИТЕ НА ЗОДИАКА. 1988. Изд. Георги Бакалов, Варна. Биб. Галактика, No.97.
Сборник повести и разкази. Съставител: Людмила СТОЯНОВА. [Знаци зодиака (1983); Сказка королей (1981), Олга ЛАРИОНОВА]. Предговор: Звездните сонати на Олга Ларионова – Людмила СТОЯНОВА – с. 5–10. Художник: Текла АЛЕКСИЕВА. Печат: ДП Георги Димитров, София. Формат: 70×100/32. Печатни коли: 23. Страници: 362. Цена: 2.50 лв.

Съдържание:

Сътворението на световете / пр. Валя ДИМИТРОВА – с.11;
Звездна соната. Алегро / пр. Валя ДИМИТРОВА – с.38;
Соната за водния змей / пр. Валя ДИМИТРОВА – с.53;
Патица за примамка / пр. Валя ДИМИТРОВА – с.87;
Върни се за своят стор / пр. Валя ДИМИТРОВА – с.113;
На неистинския / пр. Нели ХРИСТОВА – с.137;
Планетата, която с нищо не можеше да бъде полезна / пр. Валя ДИМИТРОВА – с.174;
Приказка за кралете / пр. Нели ХРИСТОВА – с.212;
Дуелът / пр. Валя ДИМИТРОВА – с.300.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/643>]